

Kpt. Renata Niziolek

Zakład Karny w Krakowie Nowej Hucie

„Nowa droga” — projekt w ramach Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL

Inicjatywa Wspólnotowa EQUAL, to nowe sposoby rozwiązywania problemu dyskryminacji na rynku pracy wprowadzone w Polsce od 2004 r. Finansowana jest przez Europejski Fundusz Społeczny (EFS) i ma na celu testowanie i popieranie — w drodze współpracy ponadnarodowej — nowych sposobów zwalczania wszystkich form dyskryminacji i nierówności na rynku pracy, zarówno wobec osób zatrudnionych, jak i poszukujących pracy. Stwarza możliwości identyfikacji i przewidywania zmian na rynku pracy, jak też wyposaża w nowe narzędzia monitorowania, zapobiegania i rozwiązywania wykrytych problemów. Wskaźnikami skuteczności projektu będzie nie liczba objętych wsparciem beneficjentów, a jakość wypracowanych innowacyjnych modeli (metod), które zostaną wprowadzone do powszechnego zastosowania w polityce i praktyce krajowej. Programy Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL są realizowane przez Partnerstwa na Rzecz Rozwoju, wybrane w drodze konkursu. Głównym celem projektu jest zbudowanie spójnego systemu służącego readaptacji społecznej byłych więźniów i przywracaniu ich na rynek pracy.

Projekt „Nowa droga”, którego projektodawcą jest Centralny Zarząd Służby Więziennej (nr identyfikacyjny EDCB projektu PL-24), ma na celu:

— opracowanie i wdrożenie systemu kształcenia skazanych, zgodnego z potrzebami rynku pracy w przywięziennym centrum kształcenia ustawicznego lub poza więzieniem;

— wprowadzenie systemu tzw. „płynnego wychodzenia na wolność”, opartego na kontrakcie społecznym;

— opracowanie standardów i katalogu usług socjalnych, które określą jednolite zasady pomocy świadczonej przez instytucje i pozwolą byłym więźniom otrzymywać odpowiednią jakościowo pomoc.

W ramach projektu „Nowa droga” realizowane są:

— zadania związane z promocją i pośrednictwem pracy — idea projektu jest przekonanie pracodawców, że byli więźniowie mogą być dobrymi pracownikami; elementami tego są m.in.: otwarcie więzień dla pracodawców, zaangażowanie i zapewnienie im wpływu na proces szkolenia, promocja w lokalnych mediach i na targach pracy;

— utrwalanie dobrych praktyk — wprowadzenie pozytywnych doświadczeń partnerów ponadnarodowych i utrzymanie rozwiązań wypracowanych przez partnerstwo w polskim systemie prawnym.

Uczestnicy procesu przywracania więźniów na rynek pracy to:

- skazani i byli skazani,
- pracodawcy,
- jednostki penitencjarne,
- instytucje świadczące pomoc byłym skazanym.

Partnerzy krajowi:

- Centralny Zarząd Służby Więziennej — wnioskodawca,
- Zarząd Główny Polskiego Czerwonego Krzyża,
- Krajowa Rada Kuratorów,
- Komenda Główna Ochotniczych Hufców Pracy,
- Stowarzyszenie MONAR,
- Rada Naczelna Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej.

Jednostki penitencjarne zaangażowane w realizację projektu:

- Zakład Karny nr 1 w Grudziądzu,
- Areszt Śledczy w Olsztynie,
- Areszt Śledczy w Warszawie Białołęce,
- Zakład Karny w Czerwonym Borze,
- Zakład Karny w Gębarzewie,
- Zakład Karny w Iławie,
- Zakład Karny w Krakowie Nowej Hucie,
- Zakład Karny w Nysie,
- Zakład Karny w Sztumie,
- Zakład Karny w Uhercach,
- Zakład Karny w Wojkowicach,
- Zakład Karny we Włocławku,
- Zakład Karny we Włodawie.

Kwalifikacja beneficjentów odbywa się według następujących założeń: 500 osadzonych (450 mężczyzn, 50 kobiet) z grup wiekowych: do 25 lat — 50%, do 40 lat — 30% i powyżej 40 lat — 20%; spośród skazanych, którym pozostał maksymalnie 1 rok do końca kary lub pozytywnie prognozowanego warunkowego przedterminowego zwolnienia, w 13 wybranych jednostkach penitencjarnych, zgodnie z potrzebami lokalnych rynków pracy, z uwzględnieniem terenowych możliwości kadrowo-organizacyjnych instytucji partnerskich w terenie.

Realizacja projektu „Nowa droga” w Zakładzie Karnym w Krakowie Nowej Hucie

Zakład Karny w Krakowie Nowej Hucie jest jednostką typu półotwartego. Przeznaczony jest dla skazanych odbywających karę po raz pierwszy. Znajdują się w nim oddziały:

- aresztu śledczego dla kobiet tymczasowo aresztowanych,
- zakładu karnego półotwartego dla skazanych kobiet odbywających karę po raz pierwszy, recydywistek penitencjarnych i młodocianych,
- zakładu karnego półotwartego dla skazanych mężczyzn odbywających karę po raz pierwszy i młodocianych.

Poszczególne oddziały męskie mieszczą się w trzech budynkach: dwóch parterowych oraz w parterowej kondygnacji wielofunkcyjnego budynku. Oddziały kobiece natomiast znajdują się w piętrowym budynku oddzielnym odpowiednimi zabezpieczeniami od części męskiej. Całość rozgraniczona jest od strefy administracyjnej mieszczącej się w odrębnym budynku. W dniu 4 listopada 2005 r. został oddany w użytkowanie nowy wielofunkcyjny budynek. Obok oddziału dla skazanych mężczyzn w budynku tym na wyższych kondygnacjach mieszczą się pomieszczenia ambulatorium służby zdrowia, psychologa wraz z salą terapeutyczną, magazyny odzieżowe. Na najwyższej kondygnacji usytuowane są pomieszczenia administracji zakładu karnego. Aktualna pojemność zakładu karnego wynosi 302 miejsca. Zakład Karny w Krakowie Nowej Hucie jest jedną z 13 jednostek, w której realizowany jest projekt „Nowa droga”. Na terenie zakładu działa lokalny zespół terenowy projektu, w skład którego wchodzi:

- koordynator lokalny — Renata Niziołek,
- kurator zawodowy — Anna Kowacz,
- przedstawiciel OHP (MCIZ) — Alicja Linca,

- przedstawiciel MONAR-u — Rafał Wieczorek,
- przedstawiciel PCK — Józefa Pers,
- przedstawiciel PKPS — Halina Pierzchała.

Projekt „Nowa droga” jest realizowany w Zakładzie Karnym w Krakowie Nowej Hucie w dwóch rundach. Zgodnie z zestawieniem ilościowym skazanych, w I rundzie realizacji projektu Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL „Nowa droga” uczestniczyło 20 beneficjentów: 15 mężczyzn i 5 kobiet. Wszyscy beneficjenci zostali szeroko wyedukowani w zakresie poruszania się po rynku pracy. Profesjonalne szkolenia w tym zakresie były prowadzone przez pracownika Ochotniczego Hufca Pracy. W ramach szkolenia skazani mieli możliwość nawiązania kontaktu z potencjalnymi pracodawcami, aktywnego poszukiwania pracy. Kolejnym krokiem było uczestnictwo skazanych w kursach zawodowych i tym samym nabycie konkretnych praktycznych kwalifikacji. W Zakładzie Karnym w Krakowie Nowej Hucie w ramach projektu „Nowa droga” realizowane były trzy kursy zawodowe: krawiecki, dekarcki i malarza-tylnkarza. W kursie dekarckim uczestniczyło 10 skazanych, w kursie malarza-tylnkarza — 5 skazanych mężczyzn, w kursie krawieckim — 5 skazanych kobiet. Beneficjenci ukończyli także kurs komputerowy. W 2007 r. będzie realizowana II runda projektu „Nowa droga”, w której będzie uczestniczyło 25 osób, które także będą szkolone w zakresie kompetencji zawodowych przydatnych na rynku pracy.